

VYHLÁSENIE PREDKLADATEĽA

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa predkladá s rozporom s Ministerstvom financií SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Asociáciou priemyselných zväzov a dopravy, Republikovou úniou zamestnávateľov, Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení SR a so zástupcami k uplatneným hromadným pripomienkam.

Ministerstvo financií SR

Všeobecne

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu (ďalej len „analýza vplyvov“) sú kvantifikované negatívne vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy na rok 2022 až 2025, pričom výdavky Environmentálneho fondu v súvislosti s navrhovanou výškou použiteľného výnosu z dražieb emisných kvót (50 % z ročného výnosu z dražieb emisných kvót) majú byť finančne zabezpečené v rozpočte Environmentálneho fondu. Uvedené konštatovanie je v rozpore so schváleným rozpočtom Environmentálneho fondu na roky 2022 až 2024, keďže v tomto rozpočte je zapracovaný použiteľný výnos z dražieb emisných kvót na úrovni 30 %.

Ministerstvo životného prostredia SR: Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy pre roky 2022-2025 – upravená pre výpočet navrhovanej legislatívnej zmeny (ide o zvýšenie použiteľnej časti ročného výnosu z dražieb kvót z aktuálnych 30% na navrhovaných 50%) bolo navýšenie kvantifikované z príjmov v metodike ESA 2010 (keďže nie všetky hotovostné príjmy sú po objektivizovaní v metodike ESA 2010 započítavané do príjmov subjektu).

Ministerstvo hospodárstva SR

K bodu 25.

Požiadavka v § 18 ods. 5 písm. b) zmeniť percentuálny podiel z „12,5 %“ na pôvodných „25 %“. Odôvodnenie: Legislatíva Európskej únie umožňuje členským štátom použiť až 25 % výnosov z celkových výnosov z dražieb kvót na kompenzácie nepriamych nákladov, ktoré v skutočnosti vznikajú z premietania nákladov súvisiacich s emisiami skleníkových plynov do cien elektrickej energie.

Ministerstvo životného prostredia SR: Poskytovanie kompenzácií nepriamych nákladov je dobrovoľný mechanizmus podľa smernice EU ETS, aktuálne ho poskytuje 15 ČS (vrátane SR). Navrhnutých 12,5% sa bude poskytovať z väčšieho použiteľného objemu peňazí (výnosov z predaja kvót formou dražby), cena emisných kvót za posledný rok narástla takmer o 50%, čiže v absolútnej hodnote výnos z predaja emisných kvót formou dražby za rok 2022 bude vyšší ako v roku 2021 (a aj v predchádzajúcich rokoch), zámerom MŽP SR je nielen poskytovať kompenzácie, ale disponibilné prostriedky využiť na „zelené projekty“ podľa iných ustanovení § 18, s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov, na dekarbonizáciu priemyslu a dosahovanie EU cieľov, je vypustené ustanovenie o tom (§18 ods. 8), že MŽP SR môže v odôvodnených prípadoch meniť výšku percentuálnej distribúcie použiteľného výnosu z dražieb kvót na účely podľa § 18 ods. 4, na podporu priemyslu budú vyčlenené prostriedky aj zo štrukturálnych fondov, POO a Modernizačného fondu (Investičná stratégia pre MoF) opäť s cieľom znižovanie emisií skleníkových plynov a na dekarbonizáciu priemyslu.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

1. K čl. I bodu 25 (§ 18 ods. 4 a 5)

V čl. I novelizačnom bode 25 (§ 18 ods. 4 a 5) požiadavka vložiť úpravu poznámky pod čiarou k odkazu 16b takto: Poznámka pod čiarou k odkazu 16b znie: „16b) § 4 ods. 1 písm. i) až l), n), p), r), s), ae) a an) zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“ Odôvodnenie: Návrhom zákona sa zvyšuje výška použiteľnej časti výnosu z dražieb emisných kvót z minimálnej hodnoty 30 % na minimálnu hodnotu 50 %, pričom v posledných rokoch (od roku 2018) výška týchto výnosov predstavuje vyše 200 mil. eur, tvorí približne 80 % príjmov Environmentálneho fondu a súčasne takisto dochádza k výraznému nárastu cien emisných povoleniek. Požiadavka spočíva v doplnení aktivít súvisiacich s lesným hospodárstvom, ktoré sú definované v § 4 ods. 1 zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (vrátane poslednej úpravy tohto zákona – parlamentná tlač č. 763).

Ministerstvo životného prostredia SR: Podľa národných inventúr emisií skleníkových plynov má poľnohospodárstvo dlhodobu nízky podiel na celkových emisiách, podľa poslednej inventúry podiel poľnohospodárstva na celkových emisiách tvoril iba necelých 7 % a sektor LULUCF znižuje emisie zachytávaním uhlíka. Najväčšími zdrojmi emisií sú však v rámci celého národného hospodárstva SR dlhodobu energetika a priemysel. Pre Slovenskú republiku dekarbonizácia týchto sektorov kľúčová a to z hľadiska dosahovania cieľov do roku 2030 a so zreteľom na aktuálny stav emisií skleníkových plynov a záchytov uhlíka.

2. K čl. I bodu 25 [§ 18 ods. 5 písm. c)]

V čl. I novelizačnom bode 25 v navrhovanom znení § 18 ods. 5 písm. c) požiadavka za slovo „politiky“ vložiť slová „a emisných cieľov vrátane obnovy, podpory a zabezpečenia udržateľného využívania ekosystémových služieb v zmysle osobitných predpisov^x)“ a poznámku pod čiarou k odkazu v znení: „Napríklad vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 226/2017 Z. z. o poskytovaní podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov.“. Odôvodnenie: Jedným z cieľov štátnej environmentálnej politiky v zmysle „Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ je udržateľné využívanie ekosystémových služieb. Takéto nastavenie systému financovania zníži nárok na štátny rozpočet.

Ministerstvo životného prostredia SR: Podľa národných inventúr emisií skleníkových plynov má poľnohospodárstvo dlhodobu nízky podiel na celkových emisiách, podľa poslednej inventúry podiel poľnohospodárstva na celkových emisiách tvoril iba necelých 7 % a sektor LULUCF znižuje emisie zachytávaním uhlíka. Najväčšími zdrojmi emisií sú však v rámci celého národného hospodárstva SR dlhodobu energetika a priemysel. Pre Slovenskú republiku dekarbonizácia týchto sektorov kľúčová a to z hľadiska dosahovania cieľov do roku 2030 a so zreteľom na aktuálny stav emisií skleníkových plynov a záchytov uhlíka.

Asociáciou priemyselných zväzov a dopravy

1. K Čl. I novelizačný bod 31, § 21 ods. 1 písm. d)

Návrh upraviť znenie na povinnosť oznámiť okresnému úradu každú významnú zmenu monitorovacieho plánu podľa osobitného predpisu 1b) do 31. decembra príslušného kalendárneho roka. S odôvodnením, že by uvedená povinnosť s navrhovaným termínom v praxi spôsobovala problém, nakoľko môže byť počas roka ťažké vyhodnotiť, či išlo o významnú zmenu monitorovacieho plánu, nakoľko nie sú k dispozícii celoročné dáta.

Ministerstvo životného prostredia SR: Vyplývajúce z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2066, prevádzkovateľ čo možno najskôr oznámi príslušnému orgánu všetky návrhy

zmien plánu monitorovania. Príslušný orgán však môže prevádzkovateľovi do 31. decembra toho istého roku umožniť oznámiť zmeny plánu monitorovania, ktoré nie sú významné. Každú významnú zmenu plánu monitorovania musí schváliť príslušný orgán. Ak príslušný orgán usúdi, že zmena nie je významná, čo možno najskôr o tejto skutočnosti informuje prevádzkovateľa alebo prevádzkovateľa lietadla.

2. Nový § 38c, nad rámec návrhu zákona

Návrh na doplnenie prechodného ustanovenia k spôsobu rozdelenia výšky použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót podľa § 18 ods. 5 tohto zákona v znení účinnom od 1. augusta 2022, ktoré by sa uplatňovalo od 1. januára 2023 s odôvodnením, že je nutné určiť spôsob rozdelenia výšky použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót na účely § 18 v roku 2022, nakoľko bez prechodných ustanovení by od účinnosti zákona došlo k právnemu vákuu.

Ministerstvo životného prostredia SR: Nie je nutné doplniť navrhované prechodné obdobie; nie je problém flexibilne zareagovať na úpravu výšky finančných prostriedkov, ktoré budú k dispozícii na účel poskytovania finančných prostriedkov v rámci rozpočtového roka 2022.

4. K Čl. I novelizačný bod 25, § 18 ods. 5

Požiadavka v § 18 ods. 5 vykonať nasledovné zmeny: Výsledok dohody nemôže byť nižší ako 70% ročného výnosu z dražieb kvót a použije sa týmto spôsobom:” a následne návrh na zmeny percentuálnych podielov • v písmene b) odseku 5 z 12,5% na 35% a v písmene c) odseku 5 z 20% na 5% s odôvodnením: (1) Percentuálna distribúcia použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót v návrhu znamená zníženie stropu použiteľnej časti výnosu na kompenzáciu slovenského priemyslu v súvislosti s nepriamymi nákladmi spôsobenými obchodovaním s CO2 kvótami. (2) Konečná výška kompenzácie priemyslu je rovnako limitovaná maximom intenzity pomoci vo výške 75% oprávnených nákladov, ktorá na Slovensku ani zďaleka nie je dosahovaná (v súčasnosti cca 8%). (3) Nedostatočné kompenzácie nákladov tak môžu vyústiť do zhoršenia celkovej emisnej bilancie, keďže výroba sa presúva najmä do krajín s vyššou emisnou náročnosťou. (4) Nízka úroveň finančných kompenzácií nákladov uhlíka ohrozuje proces Elektrifikácie priemyslu. (5) Účel uvedený v písmene c) na podporu činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov je veľmi všeobecné tvrdenie a v realite nie je jasné na aké účely sa tieto finančné zdroje.

Ministerstvo životného prostredia SR: Úprava použiteľnej časti výnosu (z 30% na 50%) je výsledkom politickej dohody, čím sa zároveň dosiahne súlad s ustanovením smernice EU ETS.

Poskytovanie kompenzácií nepriamych nákladov je dobrovoľný mechanizmus podľa smernice EU ETS, aktuálne ho poskytuje 15 ČS (vrátane SR). Navrhnutých 12,5% sa bude poskytovať z väčšieho použiteľného objemu peňazí (výnosov z predaja kvót formou dražby), cena emisných kvót za posledný rok narástla takmer o 50%, čiže v absolútnej hodnote výnos z predaja emisných kvót formou dražby za rok 2022 bude vyšší ako v roku 2021 (a aj v predchádzajúcich rokoch), zámerom MŽP SR je nielen poskytovať kompenzácie, ale disponibilné prostriedky využiť na „zelené projekty“ podľa iných ustanovení § 18, s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov, na dekarbonizáciu priemyslu a dosahovanie EÚ cieľov, je vypustené ustanovenie o tom (§18 ods. 8), že MŽP SR môže v odôvodnených prípadoch meniť výšku percentuálnej distribúcie použiteľného výnosu z dražieb kvót na účely podľa § 18 ods. 4, na podporu priemyslu budú vyčlenené prostriedky aj zo štrukturálnych fondov, POO a Modernizačného fondu (Investičná stratégia pre MoF) opäť s cieľom znižovanie emisií skleníkových plynov a na dekarbonizáciu priemyslu.

Republikovou úniou zamestnávateľov

1. K čl. I bod 25. návrhu zákona

Návrh na úpravu § 18 odseku 5 písmeno a) nahradením textu „výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie“ novým textom v znení „výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady tuhých a kvapalných fosílnych palív nízkoemisnými a obnoviteľnými zdrojmi energie,“. Odôvodnenie: Je potrebné precíznejšie definovanie náhrady fosílnych palív. Podpora náhrady nízkoemisných fosílnych zdrojov obnoviteľnými zdrojmi energie by spôsobila presmerovanie finančných zdrojov z priemyslu do iných sektorov, pričom práve priemyselná výroba v SR je v porovnaní so západnou Európou vysoko emisná.

Ministerstvo životného prostredia SR: Špecifikovať jednotlivé využitia výnosov nie je žiaduce z dôvodu, že by to v budúcnosti mohlo zväzovať ruky. Špecifikovanie, kam budú smerovať výnosy sa upresní podľa okolností až v konkrétnej schéme alebo výzve v prípade, že sa budú vytvárať nové ekonomické nástroje na čerpanie týchto prostriedkov. Požadované nové doplnenie aktivít/precizovanie aktivít, preto nie je potrebné lebo podľa aktuálneho znenia by sa v budúcnosti vedela podporiť a požadovaná aktivita (v prípade, že sa pristúpi k podpore takejto aktivity).

2. K čl. I bod 25. návrhu zákona

V navrhovanom znení § 18 ods. 5 písm. a) požadujeme za slovné spojenie „náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie“ vložiť slovné spojenie „zvyšovanie miery zhodnocovania najmä biologicky rozložiteľných odpadov,“. Odôvodnenie: Navrhujeme podporiť aj projekty v oblasti nakladania s odpadmi, smerujúce k vyššiemu triedeniu, recyklácií a zhodnocovaniu najmä biologicky rozložiteľných odpadov. Projekty by mali prispievať k prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo a zhodnocovať odpad nielen energeticky ale zároveň aj materiálno, čím napomôžu rozvoju obehovej ekonomiky. Prostredníctvom výroby bioplynu a biometánu z biologicky rozložiteľných odpadov je možné dekarbonizovať sektory energetiky, priemyslu a dopravy. Najmä v prípade diaľkovej nákladnej dopravy takého riešenie predstavuje nákladovo efektívnu alternatívu k elektromobilite.

Ministerstvo životného prostredia SR: Špecifikovať jednotlivé využitia výnosov nie je žiaduce z dôvodu, že by to v budúcnosti mohlo zväzovať ruky. Špecifikovanie, kam budú smerovať výnosy sa upresní podľa okolností až v konkrétnej schéme alebo výzve v prípade, že sa budú vytvárať nové ekonomické nástroje na čerpanie týchto prostriedkov. Požadované nové doplnenie aktivít/precizovanie aktivít, preto nie je potrebné lebo podľa aktuálneho znenia by sa v budúcnosti vedela podporiť a požadovaná aktivita (v prípade, že sa pristúpi k podpore takejto aktivity).

3. K čl. I bod 25. návrhu zákona

Požiadavka ponechať distribúciu výnosov z aukcií podľa súčasne platného zákona t.j. projekty 35%, kompenzácie 25%, environmentálna politika 20%, podpora podľa osobitného predpisu 20%. Odôvodnenie: Pri absencii schémy štátnej pomoci notifikovanej za účelom použitia výnosov podľa § 18 ods. 5 písm. a) je vhodnejšie využitie existujúcich ako aj budúcich zdrojov na opatrenie podľa písm. b), kde už prebieha notifikácia schémy štátnej pomoci. V prípade notifikácie schémy štátnej pomoci podľa písm. a), Ministerstvo môže novelou zákona ad hoc zmeniť pomer využitia výnosov z aukcií do budúca. Navyše, navýšenie minimálnej hranice použitia výnosov z aukcií na 50% znamená aj už teraz aj pri nezmenenom pomere účelu použitia navýšenie celkového objemu finančných prostriedkov na opatrenie podľa písm. a).

Ministerstvo životného prostredia SR: Úprava použiteľnej časti výnosu (z 30% na 50%) je výsledkom politickej dohody, čím sa zároveň dosiahne súlad s ustanovením smernice EU ETS.

Poskytovanie kompenzácií nepriamych nákladov je dobrovoľný mechanizmus podľa smernice EU ETS, aktuálne ho poskytuje 15 ČS (vrátane SR). Navrhnutých 12,5% sa bude poskytovať z väčšieho použiteľného objemu peňazí (výnosov z predaja kvót formou dražby), cena emisných kvót za posledný rok narástla takmer o 50%, čiže v absolútnej hodnote výnos z predaja emisných kvót formou dražby za rok 2022 bude vyšší ako v roku 2021 (a aj v predchádzajúcich rokoch), zámerom MŽP SR je nielen poskytovať kompenzácie, ale disponibilné prostriedky využiť na „zelené projekty“ podľa iných ustanovení § 18, s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov, na dekarbonizáciu priemyslu a dosahovanie EÚ cieľov, je vypustené ustanovenie o tom (§18 ods. 8), že MŽP SR môže v odôvodnených prípadoch meniť výšku percentuálnej distribúcie použiteľného výnosu z dražieb kvót na účely podľa § 18 ods. 4, na podporu priemyslu budú vyčlenené prostriedky aj zo štrukturálnych fondov, POO a Modernizačného fondu (Investičná stratégia pre MoF) opäť s cieľom znižovanie emisií skleníkových plynov a na dekarbonizáciu priemyslu.

Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení SR

1. K Čl. 1, bod 25

Návrh na preformulovanie § 18 odseku 5 písmeno a) v časti, že výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie tak, že výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady tuhých a kvapalných fosílnych palív nízkoemisnými a obnoviteľnými zdrojmi energie s odôvodnením, rešpektujúc princíp technologickú neutralitu, vynikajúci emisný profil SR v oblasti elektro-energetiky a uznanej úlohy zemného plynu ako prechodného nízkoemisného zdroja energie (v EÚ taxonómii), je potrebné precíznejšie definovanie náhrady fosílnych palív. Podpora náhrady nízkoemisných fosílnych zdrojov obnoviteľnými zdrojmi energie by spôsobila presmerovanie finančných zdrojov z priemyslu do iných sektorov, pričom práve priemyselná výroba v SR je v porovnaní so západnou Európou vysoko emisná.

Ministerstvo životného prostredia SR: Špecifikovať jednotlivé využitia výnosov nie je žiaduce z dôvodu, že by to v budúcnosti mohlo zväzovať ruky. Špecifikovanie, kam budú smerovať výnosy sa upresní podľa okolností až v konkrétnej schéme alebo výzve v prípade, že sa budú vytvárať nové ekonomické nástroje na čerpanie týchto prostriedkov. Požadované nové doplnenie aktivít/precizovanie aktivít, preto nie je potrebné lebo podľa aktuálneho znenia by sa v budúcnosti vedela podporiť a požadovaná aktivita (v prípade, že sa pristúpi k podpore takejto aktivity).

2. K čl. I bodu 25 (§ 18)

V § 18 ods. 5 požiadavka na nasledovné zmeny: • druhú vetu odseku 5 nahradiť nasledovným znením: “Výsledok dohody nemôže byť nižší ako 70% ročného výnosu z dražieb kvót a použije sa týmto spôsobom:” • v písmene b) odseku 5 zmeniť percentuálny podiel z 12,5% na 35% s nasledovným odôvodnením: 1) Percentuálna distribúcia použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót v návrhu znamená zníženie stropu použiteľnej časti výnosu na kompenzáciu slovenského priemyslu v súvislosti s nepriamymi nákladmi spôsobenými obchodovaním s CO2 kvótami. (2) Konečná výška kompenzácie priemyslu je rovnako limitovaná maximom intenzity pomoci vo výške 75% oprávnených nákladov, ktorá na Slovensku ani zďaleka nie je dosahovaná (v súčasnosti cca 8%). (3) Nedostatočné kompenzácie nákladov tak môžu vyústiť do zhoršenia celkovej emisnej bilancie, keďže výroba sa presúva najmä do krajín s vyššou emisnou náročnosťou. (4) Nízka úroveň finančných kompenzácií nákladov uhlíka ohrozuje proces Elektrifikácie priemyslu.

Ministerstvo životného prostredia SR: Úprava použiteľnej časti výnosu (z 30% na 50%) je výsledkom politickej dohody, čím sa zároveň dosiahne súlad s ustanovením smernice EU ETS.

Poskytovanie kompenzácií nepriamych nákladov je dobrovoľný mechanizmus podľa smernice EU ETS, aktuálne ho poskytuje 15 ČS (vrátane SR). Navrhnutých 12,5% sa bude poskytovať z väčšieho použiteľného objemu peňazí (výnosov z predaja kvót formou dražby), cena emisných kvót za posledný

rok narástla takmer o 50%, čiže v absolútnej hodnote výnos z predaja emisných kvót formou dražby za rok 2022 bude vyšší ako v roku 2021 (a aj v predchádzajúcich rokoch), zámerom MŽP SR je nielen poskytovať kompenzácie, ale disponibilné prostriedky využiť na „zelené projekty“ podľa iných ustanovení § 18, s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov, na dekarbonizáciu priemyslu a dosahovanie EÚ cieľov, je vypustené ustanovenie o tom (§18 ods. 8), že MŽP SR môže v odôvodnených prípadoch meniť výšku percentuálnej distribúcie použiteľného výnosu z dražieb kvót na účely podľa § 18 ods. 4, na podporu priemyslu budú vyčlenené prostriedky aj zo štrukturálnych fondov, POO a Modernizačného fondu (Investičná stratégia pre MoF) opäť s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov a na dekarbonizáciu priemyslu.

3. K Čl. 1, bod 25

Návrh v § 18 ods. 5 písm. a) za slovné spojenie „náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie“ vložiť slovné spojenie „zvyšovanie miery zhodnocovania najmä biologicky rozložiteľných odpadov“. Odôvodnenie: Podporiť aj projekty v oblasti nakladania s odpadmi, smerujúce k vyššiemu triedeniu, recyklácii a zhodnocovaniu najmä biologicky rozložiteľných odpadov. Projekty by mali prispievať k prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo a zhodnocovať odpad nielen energeticky ale zároveň aj materiálno, čím napomôžu rozvoju obehovej ekonomiky.

Ministerstvo životného prostredia SR: Špecifikovať jednotlivé využitia výnosov nie je žiaduce z dôvodu, že by to v budúcnosti mohlo zväzovať ruky. Špecifikovanie, kam budú smerovať výnosy sa upresní podľa okolností až v konkrétnej schéme alebo výzve v prípade, že sa budú vytvárať nové ekonomické nástroje na čerpanie týchto prostriedkov. Požadované nové doplnenie aktivít/precizovanie aktivít, preto nie je potrebné lebo podľa aktuálneho znenia by sa v budúcnosti vedela podporiť a požadovaná aktivita (v prípade, že sa pristúpi k podpore takejto aktivity).

4. K § 18 odsek 5

Návrh na znenie: „Environmentálny fond použije výnos získaný z dražieb kvót podľa odseku 1 a 2 nasledovným spôsobom.“ Odôvodnenie: Výnosy z dražby kvót by nemali byť používané na iný účel, ako na podporu aktivít zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov alebo na kompenzáciu finančných strát pre firmy nakupujúce elektrickú energiu, ktorej cena v súvislosti s nárastom ceny emisných povoleniek taktiež rastie, preto by mali byť tieto výnosy v celej svojej výške (100%) prerozdelené na činnosti súvisiace s financovaním samotných projektov zameraných na zníženie emisií skleníkových plynov resp. na financovanie schémy štátnej pomoci prevádzkam, pri ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka.

Ministerstvo životného prostredia SR: Úprava použiteľnej časti výnosu (z 30% na 50%) je výsledkom politickej dohody, čím sa zároveň dosiahne súlad s ustanovením smernice EU ETS.

Na podporu priemyslu budú vyčlenené prostriedky aj zo štrukturálnych fondov, POO a Modernizačného fondu (Investičná stratégia pre MoF) opäť s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov a na dekarbonizáciu priemyslu.

Hromadná pripomienka (Splnomocnení zástupcovia verejnosti: Mgr. Martin Hojsík Ing. Ladislav Hegyi Michal Sabo Ján Vozárik)

Návrh na zmenu bodu 25 tak, aby odseky 4 a 5 § 18 stanovovali použitie výnosov získaných z dražieb kvót podľa odsekov 1 a 2 nasledovne: a) 40 % sa použije na priame platby dividend, rozdelených v rovnakej výške a bez distribučných kritérií všetkým obyvateľom Slovenska, v pravidelných

štvrtročných časových intervaloch. Výnosy budú uložené v osobitnom fonde v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR, ktorý bude zabezpečovať ich správu a zasielanie obyvateľom. Predmetné platby dividend budú oslobodené od akýchkoľvek daní a nebudú sa počítať ako príjem pre žiadne dávky.

b) 10 % bude príjmom Environmentálneho fondu. Polovica týchto príjmov Environmentálneho fondu sa použije na financovanie projektov reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov, zvyšovania energetickej účinnosti, znižovania spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie, zavádzania najlepšie dostupných technológií vedúcich k znižovaniu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok. Druhá polovica príjmov týchto Environmentálneho fondu sa použije na podporu činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov.

c) 20 % sa použije na podporu programov energetickej efektívnosti, osobitne obnovy budov.

d) 15 % sa použije na podporu programov pre zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie so zameraním na domácnosti.

e) 10 % sa použije na podporu výskumu, vývoja a aplikácie nových inovatívnych bezemisných a nízkoemisných technológií a na podporu rozvoja energetickej účinnosti v priemysle a energetike, spravovanými fondom v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR.

f) 5 % sa použije na financovanie schémy štátnej pomoci prevádzkam podľa § 26 ods. 3, u ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov kvót do cien elektrickej energie.

Odôvodnenie: K bodu a) Prechod ku klimatickej neutralite potrebujeme realizovať sociálne citlivým spôsobom, ktorý bude spoločnosťou akceptovaný. Náklady a výhody, ktoré so sebou prináša spoplatnenie uhlíka samé o sebe sú často nerovnomerne rozdelené medzi rôzne skupiny v spoločnosti. Použitie časti príjmov z environmentálneho spoplatnenia emisií skleníkových plynov pre ich navrátenie ľuďom s cieľom minimalizovať prenášanie nákladov znečisťovateľov na spotrebiteľov, kompenzovať im rastúce náklady a zvýšením kúpnej sily ich podporiť v prechode na nízkoemisné alternatívy je jedným z najefektívnejších a najférovejších spôsobov, ako to dosiahnuť podľa mnohých ekonómov aj klimatických vedcov.

K bodu b) Najbližšie 4 roky by teda Environmentálny fond obdržal väčšinu objemu prostriedkov ktoré poskytoval, čo je, zohľadňujúc jeho rezervy, dostatočné, neskôr by dostával dokonca viac. Pre súlad so smernicou EÚ ETS a vynaložiť aspoň 50 % príjmov z obchodovania z emisiami na klimatické účely by sa polovica (teda 5% z celého objemu prostriedkov) viazala na predmetný účel. Zvyšných 5 % by sa mohlo vynaložiť na neklimatické aktivity ochrany životného prostredia podobne ako doposiaľ.

K bodu c) Programy energetickej efektívnosti, osobitne obnova budov, patria medzi najprínosnejšie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, prinášajú domácnostiam a podnikom významné úspory nákladov za energiu a vytvárajú pracovné miesta.

K bodu d) Preto navrhujeme použiť 15 % príjmov z obchodovania s emisiami na programy zavádzania obnoviteľných zdrojov energie so zameraním na domácnosti. Okrem podpory redukcie emisií skleníkových plynov by to mohlo pri korektnom nastavení rámca, vrátane zohľadnenia podmienok pre domácnosti s nízkymi príjmami, prispieť k sociálne citlivému prechodu na klimatickú neutralitu.

K bodu e) Ďalšou významnou oblasťou smerovania ku klimatickej neutralite, v ktorej má SR značné rezervy, je podpora výskumu, vývoja a aplikácie nových, inovatívnych bezemisných a nízkoemisných technológií a na podporu rozvoja energetickej účinnosti v priemysle a energetike.

Ministerstvo životného prostredia SR: Úprava použiteľnej časti výnosu (z 30% na 50%) je výsledkom politickej dohody, čím sa zároveň dosiahne súlad s ustanovením smernice EU ETS.

Poskytovanie podpory zo strany MŽP SR z verejných zdrojov by podľa nášho názoru malo byť naviazané na dosahovanie cieľov v oblasti klímy zo strany prijímateľov pomoci, a to najmä na znižovanie emisií skleníkových plynov. Tak je to aj v prípade navrhovanej uhlíkovej dividendy tzv. „klimatický šek“ pre sociálne slabšie skupiny, ktorý by nijako neprispel k samotnému znižovaniu emisii CO₂.

Hromadná pripomienka (Lesoochranárskeho zoskupenia VLK)

V § 18 návrh na úpravu znenia odsekov 4 a 5 (pôvodne navrhované znenie je prečiarknuté, novo navrhované znenie je podčiarknuté): „(4) Výnos získaný z dražieb kvót podľa odsekov 1 a 2 je príjmom Environmentálneho fondu. (5) Výška použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót podľa odseku 4 sa určí na základe dohody ministerstva a Ministerstva financií Slovenskej republiky každoročne do 30. septembra. Výsledok dohody nemôže byť nižší ako 50 % ročného výnosu z dražieb kvót a použije sa týmto spôsobom: a) (47,5) 37,5 % sa použije na financovanie projektov reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov, zvyšovania energetickej účinnosti, znižovania spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie, zavádzania najlepšie dostupných techník vrátane financovania projektov v odvetví výroby energie s podporou efektívneho a udržateľného diaľkového vykurovania, kogeneračnej výroby elektrickej energie a tepla a v odvetví prenosu a distribúcie energie prostredníctvom schémy štátnej pomoci podľa § 26 ods. 2, b) 12,5 % sa použije na financovanie schémy štátnej pomoci prevádzkam podľa § 26 ods. 3, u ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov kvót do cien elektrickej energie, c) 20 % sa použije na podporu činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, 16a) d) 20 % sa použije na podporu činností na účely ustanovené osobitným predpisom. 16b)“ e) 10 % sa použije na financovanie rozširovania rozlohy bezzásahových území náhradou za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61 ods. 1, písm. c) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a zabezpečenie starostlivosti o bezzásahové územia financovaním odbornej organizácie ochrany prírody. Finančné prostriedky na financovanie rozširovania rozlohy bezzásahových území a financovaním odbornej organizácie ochrany prírody sa rozdelia v pomere 80:20. Odôvodnenie: VLK navrhuje navýšiť v § 18, ods. 5, písm. a) výšku použiteľnej časti výnosu z dražieb kvót o 2,5 % oproti súčasnému stavu a v doplnenom písmene e) zaviesť podporu rozširovania a starostlivosti o bezzásahové územia, prirodzené úložiská uhlíka a jediné efektívne, okamžité a nízkonákladové riešenie ukladania významného množstva uhlíka. Prísnou ochranou, resp. nezasahovaním v takýchto územiach, zabránime uvoľňovaniu významných množstiev uhlíka do atmosféry a zároveň ochránime najefektívnejší prirodzený spôsob jeho ukladania.

Ministerstvo životného prostredia SR: Podľa národných inventúr emisií skleníkových plynov sú najväčšími zdrojmi emisií v rámci celého národného hospodárstva SR dlhodobo energetika a priemysel. Preto je pre Slovenskú republiku dekarbonizácia týchto sektorov kľúčová a to z hľadiska dosahovania cieľov do roku 2030 a so zreteľom na aktuálny stav emisií skleníkových plynov a záchytov uhlíka a ich predpokladaný vývoj sú tieto sektory kľúčové aj pre dosiahnutie dlhodobějších cieľov a uhlíkovej uhlíkovej neutrality do roku 2050.

Hromadná pripomienka (ÚNIA regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska s partnermi)

V § 18 návrh na úpravu znenia odsekov 4 a 7 v tomto znení: (4) Výnos získaný z dražieb kvót podľa odsekov 1 a 2 je príjmom Environmentálneho fondu, ktorú zriaďuje Ministerstvo životného prostredia a Uhlíkovej a vodnej banky Slovenska, ktorú zriaďuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka pre potreby komplexnej revitalizácie lesopoľnohospodárskej krajiny, pričom a) 15 % sa použije na financovanie projektov reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov, zvyšovania energetickej účinnosti, znižovania spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie, zavádzania najlepšie dostupných technológií vrátane financovania projektov v odvetví výroby energie s podporou efektívneho a udržateľného diaľkového vykurovania, kogeneračnej výroby elektrickej energie a tepla a v odvetví prenosu a distribúcie energie

prostredníctvom schémy štátnej pomoci podľa § 26 ods. 2, b) 15 % sa použije na financovanie schémy štátnej pomoci prevádzkam podľa § 26 ods. 3, v prípade ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov kvót do cien elektrickej energie, c) 15 % sa použije na podporu činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, d) 55 % sa použije na podporu ukladania uhlíka do poľnohospodárskej a lesnej krajiny s jasne stanoveným prínosom pre zúrodňovanie pôdy lesopoľnohospodárskej krajiny, zlepšovanie kvality a zásob vodných zdrojov, zvyšovanie výnosov poľnohospodárskej a lesnej krajiny, posilnenie biodiverzity, termoreguláciu krajiny prostredníctvom Uhlíkovej a vodnej banky Slovenska, ktoré zriaďuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (7) Výška použiteľného výnosu z dražieb kvót na účely podľa odseku 4 sa určí na základe dohody Ministerstva životného prostredia, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a Ministerstva financií Slovenskej republiky každoročne do 30. septembra. Výsledok dohody nemôže byť nižší ako 70 % ročného výnosu z dražieb kvót uhlíkových povoleniek. Odôvodnenie: Najúčinnější spôsob znižovania koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére je prostredníctvom posilňovania fotosyntézy v tých častiach krajiny, ktoré najviac trpia nedostatkom vlhky a tým aj fotosyntézy. Poškodené ekosystémy s nedostatkom vody v lesnej a poľnohospodárskej krajine majú nižšiu úroveň ukladania uhlíka do biomasy a pôdy, tým degradujú a strácajú svoju úrodnosť zníženými prírastkami drevnej hmoty v lesoch a znížením výnosov v poľnohospodárskej krajine. Zvýšením vodozadržnej kapacity lesopoľnohospodárskej krajiny o 250 mil. m³ sa zvýšia zásoby vôd v území, zastaví sa pokles hladín podzemných vôd,lepší sa kvalita podzemných vôd, zvýši sa intenzita fotosyntézy a tým aj každoročné ukladanie CO₂ do biomasy a pôdy.

Ministerstvo životného prostredia SR: Podľa národných inventúr emisií skleníkových plynov má poľnohospodárstvo dlhodobo nízky podiel na celkových emisiách, podľa poslednej inventúry podiel poľnohospodárstva na celkových emisiách tvoril iba necelých 7 % a sektor LULUCF znižuje emisie zachytávaním uhlíka. Najväčšími zdrojmi emisií sú však v rámci celého národného hospodárstva SR dlhodobo energetika a priemysel. Pre Slovenskú republiku dekarbonizácia týchto sektorov kľúčová a to z hľadiska dosahovania cieľov do roku 2030 a so zreteľom na aktuálny stav emisií skleníkových plynov a záchytov uhlíka.